

Vaše značka MZDR 47928/2020-2/PRO
Sp. zn. 4691/2020/VOP/BS¹
Č. j. KVOP-52600/2020
Datum 15. prosince 2020

Vážený pan
doc. MUDr. Jan Blatný, Ph.D.
ministr
Ministerstvo zdravotnictví
Palackého náměstí 375/4
128 01 Praha 2

Vážený pane ministře,

dne 9. září 2020 jsem zahájila šetření na základě 13 podnětů, které se týkaly omezení vstupu pro osoby, které mají trvalý partnerský vztah s občanem České republiky nebo Evropské unie (dále jen „partner občana České republiky nebo Evropské unie“).² Tato omezení ke dni zahájení šetření vyplývala z ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 24. srpna 2020, č. j. MZDR 20599/2020-25/MIN/KAN (dále jen „ochranné opatření ze dne 24. srpna 2020“).

Podněty se týkaly dvou hlavních oblastí:

- (1) Ochranné opatření ze dne 24. srpna 2020 v bodě I.4 písm. j) stanovilo možnost a podmínky vstupu partnera občana České republiky. Ochranné opatření však nestanovilo obdobnou možnost a podmínky vstupu partnera občana Evropské unie. Ve svém dopisu ze dne 9. září 2020, adresovaném tehdejšímu ministrovi zdravotnictví Mgr. et Mgr. Adamu Vojtěchovi, MHA, jsem uvedla, že mám za to, že s ohledem na čl. 18 Smlouvy o fungování Evropské unie by se měly stejné podmínky, které platí pro vstup partnerů občanů České republiky, vztahovat také na partnery občanů Evropské unie pobývajících na území České republiky.
- (2) Ochranné opatření ze dne 24. srpna 2020 umožňovalo vstup partnerovi občana České republiky. Podmínkou bylo mimo jiné vystavení potvrzení Ministerstva zahraničních věcí. V případě, že partner občana České republiky potřeboval ke vstupu na území krátkodobé vízum (tj. nepochází ze třetí země, jejíž státní příslušníci jsou od vízové povinnosti osvobozeni podle nařízení 2018/1806³), nemohl

1 Toto šetření je zároveň vedeno na základě podnětů se sp. zn. 4691/2020/VOP/BS, 4802/2020/VOP/BS, 5023/2020/VOP/BS, 5036/2020/VOP/BS, 5052/2020/VOP/BS, 5057/2020/VOP/BS, 5068/2020/VOP/BS, 5136/2020/VOP/BS, 5189/2020/VOP/BS, 5270/2020/VOP/BS. Po zahájení původního šetření jsem obdržela další podněty, které se týkají téže věci. Šetření jsem tak rozšířila také na podněty se sp. zn. 5614/2020/VOP/BS, 5702/2020/VOP/BS, 6080/2020/VOP/BS.

2 Podněty jsem se zabývala na základě pověření veřejného ochránce práv JUDr. Stanislava Křečka, neboť na mě podle § 2 odst. 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, přenesl některé oblasti své působnosti, mimo jiné i oblast věci cizinců.

3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít pro překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni.

o jeho udělení požádat.⁴ Bod I.7 písm. a) až c) ochranného opatření ze dne 24. srpna 2020 totiž stanovil výjimku z nařízení nepřijímat žádosti o víza pouze pro krátkodobá víza za účelem sezónního zaměstnání, pro vědecké, klíčové a vysoce kvalifikované pracovníky a krátkodobá víza z důvodu dle bodu I.4 písm. e) až i) ochranného opatření. Partner občana České republiky, který byl oprávněn podle bodu I.4 písm. j) ochranného opatření vstoupit na území České republiky, nemohl na základě téhož ochranného opatření požádat o udělení krátkodobého víza.

V rámci šetření jsem výzvou ze dne 9. září 2020 požádala tehdejšího ministra zdravotnictví Mgr. et Mgr. Adama Vojtěcha, MHA, o vyjádření k situaci partnerů občanů České republiky nebo Evropské unie. Jelikož jsem vyjádření ministra ve stanovené lhůtě neobdržela, přičemž zároveň došlo ke změně na pozici ministra, urgovala jsem dopisem ze dne 19. října 2020 vyjádření tehdejšího ministra zdravotnictví prof. MUDr. Romana Prymulu, CSc., Ph.D.

K mé výzvě jste se vyjádřil dopisem ze dne 6. listopadu 2020. Ve svém vyjádření jste ve vztahu ke stanovení výjimky ze zákazu vstupu pro partnery občanů Evropské unie poukázal na ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 18. září 2020, č. j. MZDR 20599/2020-30/MIN/KAN (dále jen „ochranné opatření ze dne 18. září 2020“). Tímto ochranným opatřením byla výjimka ze zákazu vstupu týkající se partnerů občanů České republiky rozšířena na partnery Evropské unie s přechodným pobytem nad 90 dnů nebo trvalým pobytem v České republice.

K nařízení nepřijímat žádosti o udělení krátkodobého víza partnerů občanů České republiky nebo Evropské unie jste uvedl, že zastupitelským úřadům není umožněno přijímat žádosti o krátkodobá víza cizinců, pro které platí výjimka ze zákazu vstupu dle bodu 1.4 písm. j) ochranného opatření, neboť toto opatření reflektuje příslušné doporučení Evropské unie týkající se schengenských víz a pokyny Evropské komise týkající se osob osvobozených od dočasného omezení cest do Evropské unie, jež nejsou nezbytně nutné.⁵ Uvedl jste, že není žádoucí, aby Česká republika postupovala v rozporu s doporučeními Rady Evropské unie a pokyny k vízové politice.

Nesouhlasím s tvrzením, že doporučení Rady Evropské unie (dále také „Rada“) či pokyny Evropské komise bránily přijímání žádostí partnerů o udělení krátkodobého víza.

Dne 16. března 2020 Evropská komise doporučila Evropské radě, aby jednala za účelem uplatnění dočasného omezení veškerých cest, jež nejsou nezbytně nutné, z třetích zemí do prostoru členských států Schengenu, Bulharska, Chorvatska, Kypru a Rumunska (případně také Irska a Spojeného království).⁶ Dne 17. března 2020 se vedoucí

4 Výjimku ke dni zahájení šetření tvořilo Thajsko a Tunisko, kde bylo na zastupitelských úřadech úplně obnoveno přijímání vízových a pobytových žádostí.

5 Evropská komise, Pokyny týkající se osob osvobozených od dočasného omezení cest do EU, jež nejsou nezbytně nutné, pokud jde o provádění doporučení Rady 2020/912 ze dne 30. června 2020. V Bruselu dne 28. října 2020, COM(2020) 686 final.

6 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě. COVID-19: dočasné omezení cest, jež nejsou nezbytně nutné, do EU. V Bruselu dne 16. března 2020, COM(2020) 115 final.

představitelé členských států v Evropské radě dohodli na posílení vnějších hranic tím, že budou koordinovaným způsobem po dobu 30 dnů dočasně omezeny cesty do Evropské unie, které nejsou nezbytné.⁷ Dne 26. března 2020 se vedoucí představitelé členských států Evropské unie dohodli na uplatňování koordinovaného dočasného **omezení cest do Evropské unie, jež nejsou nezbytně nutné**.⁸

Následně dne 30. června 2020 Rada Evropské unie přijala **doporučení o postupném rušení dočasných omezení cest do Evropské unie, jež nejsou nezbytně nutné**.⁹ Na základě tohoto doporučení měly členské státy od 1. července 2020 začít rušit cestovní omezení na vnějších hranicích pro rezidenty zemí uvedených v doporučení. Rada provádí pravidelný přezkum seznamu těchto zemí každé dva týdny.

Rada ve svém doporučení uvedla, že v případě, že se na některou třetí zemi dočasná cestovní omezení vztahují i nadále, **měli by být od cestovního omezení bez ohledu na účel cesty** mimo jiné **osvobozeni občané Evropské unie** ve smyslu čl. 20 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, **jakož i jejich rodinní příslušníci**. Doporučení Rady přitom u pojmu „rodinní příslušníci“ odkazuje na články 2 a 3 směrnice o volném pohybu¹⁰. Článek 3 odst. 2 písm. b) směrnice o volném pohybu stanoví, že je oprávněnou osobou, jíž členský stát usnadňuje vstup a pobyt na svém území, také partner, se kterým má občan Evropské unie řádně doložený trvalý vztah.

Evropská komise dne 7. srpna 2020 uvedla, že předpisy přijaté na úrovni Evropské unie nebrání členským státům v umožnění vstupu partnerů občanů Evropské unie. Naopak, Evropská komise **vyzvala členské státy k tomu, aby vstup partnerů občanů Evropské unie umožňovaly**.¹¹ V souladu s předpisy přijatými na úrovni Evropské unie Česká republika umožňovala vstup partnerů občanů České republiky a od 21. září 2020 také vstup partnerů občanů Evropské unie s přechodným pobytem nad 90 dnů nebo trvalým pobytem.

Dne 28. října 2020 Evropská komise předložila pokyny pro provádění doporučení Rady týkající se osob osvobozených od dočasného omezení cest do Evropské unie. Uvedla, že pokud jde o kategorii partnerů v „řádne doloženém trvalém vztahu“, je třeba ji vykládat

7 Evropská rada, *Závěry předsedy Evropské rady v návaznosti na videokonferenci se členy Evropské rady ohledně nálezů COVID-19*. [cit. 25. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/03/17/conclusions-by-the-president-of-the-european-council-following-the-video-conference-with-members-of-the-european-council-on-covid-19/>.

8 Evropská rada, *Společné prohlášení členů Evropské rady ze dne 26. března 2020*. [cit. 25. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/03/26/joint-statement-of-the-members-of-the-european-council-26-march-2020/>.

9 Rada Evropské unie, *Doporučení Rady o dočasném omezení cest do EU, jež nejsou nezbytně nutné, a o možném zrušení tohoto omezení*. V Bruselu dne 30. června 2020.

10 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS.

11 European Commission. [We encourage all EU countries to allow the entry of unmarried partners of EU citizens and residents into the EU without a delay.] In: Twitter [online]. 7. srpna 2020 [cit. 25. listopadu 2020]. Dostupné z: https://twitter.com/eu_commission/status/1291685856454086660.

široce. **Evropská komise opět vybídla členské státy, aby** podle doporučení Rady **usnadňovaly slučování partnerů** s řádně doloženým trvalým vztahem **bez ohledu na místo pobytu občana země, která není členem Evropské unie.**

Z doporučení Rady Evropské unie ani z pokynů a vyjádření Evropské komise neplyne, že by měly členské státy povinnost rozlišovat mezi státními příslušníky zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování hranic vízum, a zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni. Byla-li tedy stanovena výjimka z omezení cest do Evropské unie, které nejsou nezbytně nutné, pro partnery občanů Evropské unie nebo České republiky, mělo být zastupitelským úřadům zároveň umožněno přijímat žádosti těchto osob o udělení krátkodobého víza.

Ochranným opatřením ze dne 16. listopadu 2020, č. j. MZDR 205. 99/2020-37/MIN/KAN, byla výjimka z nařízení nepřijímat žádosti o krátkodobá víza na zastupitelských úřadech rozšířena také na žádosti partnerů občanů Evropské unie nebo České republiky.

Aktuálně účinným ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví ze dne 30. listopadu 2020, č. j. MZDR 20599/2020-40/MIN/KAN, je stanovena výjimka ze zákazu vstupu pro partnery občanů Evropské unie s přechodným pobytem nad 90 dnů nebo trvalým pobytem v České republice. Zároveň je tímto ochranným opatřením stanovena výjimka pro partnery občanů České republiky a Evropské unie z nařízení nepřijímat žádosti o krátkodobá víza.

Opatření k nápravě, která Ministerstvo zdravotnictví přijalo po zahájení mého šetření, sledávám dostatečnými. Šetření v dané věci proto ukončuji podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Zároveň na Vás apeluji, aby v případě nutnosti přijetí dalších ochranných opatření zůstala tato výjimka v jejich obsahu zahrnuta.

S přátelským pozdravem

Mgr. Monika Šimůnková v. r.
zástupkyně veřejného ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)